

A Fővárosi Ítéltábla a törvényes képviselő ügyvéd (.....) által képviselt ..... felperesnek dr. Tyukodi Attila ügyvéd (....) által képviselt ..... alperes ellen a Fővárosi Törvényszék 16-II. sorszámú végzésével kijavított 2018. március 9-én kelt 38.G.41.687/2017/16. számú ítélete ellen a felperes részéről benyújtott fellebbezés folytán - nyilvános tárgyaláson - meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 80.000 (nyolcvanezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

#### Indokolás

Az elsőfokú bíróság által megállapított, a fellebbezés elbírálása szempontjából irányadó tényállás szerint az alperest 1999. február 25-én .... és a felperes alapította 20.000.000 forint összegű törzstőkével. A felperes a 2016. február 10. napján kelt, az alperes ügyvezetőjéhez címzett, az alperes székhelyén 2016. február 25-én átvett levelében az alperesben lévő tagsági jogviszonyát 2016. március 10. napjára felmondta és kérte, hogy üzletrészét az alperes vagy a többségi tulajdonos váltsa magához, az üzletrésze értékét a jogviszonya megszűnését követő 8 napon belül az alperes fizesse meg.

A felperes 2016. május 5-én kelt levelében felszólította az alperest a tagsági jogviszonyának felmondása miatti elszámolás elkészítésére. Ennek keretében üzletrésze mértékét 10 %-ban, ennek értékét 2.000.000 forintban, a 2015. évi ingatlan értékesítésből a vételár 5 %-át 3.000.000 forintban jelölte meg, így alperest összesen 5.000.000 forint megfizetésére kérte.

A felperes 2016. november 18-án benyújtott fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelmében az alperest, mint kötelezettet 2.000.000 forint és járulékai megfizetésére kérte kötelezni.

A közjegyző a kibocsátott fizetési meghagyást kézbesítési vélelem alapján 2016. december 15-én kézbesítettnek tekintette, majd a kötelezett (alperes) kézbesítési vélelmet megállapító végzéssel szembeni jogorvoslati beadványát kézbesítési vélelem megdöntése iránti kérelemnek és igazolási kérelemnek tekintve a 14013/Ü/31498/2016/12. számú végzésével a kézbesítési vélelmet megdöntötte, elrendelte a fizetési meghagyás ismételt kézbesítését a kötelezettnek azzal, hogy az ellentmondás hatálya a kézbesítéssel nyílik meg, egyidejűleg helyt adott az igazolási kérelemnek. A végzés jogorvoslatra vonatkozó rendelkezése szerint a végzés ellen külön fellebbezésnek nincs helye.

Az ellentmondás folytán perré alakult eljárásban a felperes módosított keresetében az alperest elsődlegesen 1.000.000 forint és ennek 2016. március 19-től a megfizetésig járó Ptk. 6:48. §-a szerinti késedelmi kamata, továbbá a közjegyzői és a jelen eljárással felmerült költsége megfizetésére kérte kötelezni elsődlegesen a tagsági jogviszonya felmondással megszűnésére és az alperes elszámolási kötelezettségére alapítva. Másodlagos keresetében a Ptk. 6:214. § alapján a tagsági jogviszonya bírói úton megszüntetését, az alperes elsődleges keresete szerinti elszámolásra kötelezését kérte.

Az elsődleges kereseti kérelem körében előadta, hogy az alperesben fennálló tagsági jogviszonyára tekintettel megállapodott ...., az alperes többségi tulajdonos tagjával, hogy intézi az alperes jogi vonatkozású ügyeit és .... egyéni vállalkozó ügyeit. Tagsági jogviszonyát a részletesen megjelölt indokai alapján 2016. február 10-én kelt levelével 2016. március 10. napjára felmondta, a felmondásra tekintettel az alperest elszámolásra felhívta. Az alperes a felmondásra nem reagált, a felhívásnak nem tett eleget.

Arra hivatkozott, hogy a Ptké. 12. § (1) bekezdése értelmében a 2013. évi V. törvény (Ptk.) 3:159-3:207. §-ok rendelkezései alkalmazandók megfelelően, azonban a kereset pontosabb értelmezéséhez a Ptk.-nak a kötelmi jogra vonatkozó általános rendelkezései is alapvetően alkalmazandók, beleértve a szerződési jogot, a Ptk. 6:58 - 6:582. §-ig, továbbá a gazdasági társaságok közös szabályait is (Ptk. 3:88. - 3:137. §). Állította, hogy mivel a korlátolt felelősségű társaságra vonatkozó speciális szabályok között nem található a tagsági jogviszony egyoldalú nyilatkozattal történő megszüntetésére rendelkezés, a Ptk. 6:140. § (1) bekezdésében foglaltakat kell alkalmazni. A Ptk. 6:140. § (2) bekezdésében írt követelmény megvalósult, a felmondás okát bizonyítható módon közölte. A felmondás a tagsági jogviszonyát megszüntette. A Ptk. 3:107. § (1) bekezdésének helyes értelmezésével a tagsági jogviszony megszüntetése nem csak a társaság, hanem a tag joga is. A Ptk. 6:212. § (2) bekezdése kifejezetten kimondja, hogy a szerződés megszüntetése esetén a felek további szolgáltatásokkal nem tartoznak, és kötelesek egymással a megszűnés előtt már teljesített szolgáltatásokkal elszámolni. A felek közötti elszámolásra tehát a Ptk. 6:212. § (2) bekezdése alkalmazandó, mint általános szabály. A Ptk. 3:150. §-ban foglalt elszámolásra vonatkozó szabályozás nem zárható ki, mivel az elszámolás módjára ez tartalmaz rendelkezést, kiegészítésképpen alkalmazható. Az üzletrésze tagsági jogviszonya megszüntetésének időpontjában fennálló értékét a mérlegadatok alapján kell meghatározni. Hivatkozott arra is, hogy az alperes taggyűlése nem határozott az üzletrésze bevonásáról (Ptk. 3:176. §), illetőleg a többségi tulajdonos sem jelezte, hogy az üzletrészt magához kívánja váltani.

Állította, hogy a Ptk. 5:83.§ (1) bekezdése alapján a közös tulajdon megszüntetésének szabályaira tekintettel is jogában állt a közös tulajdon megszüntetését kezdeményezni, melyet az alperes minősített többséggel rendelkező tulajdonosa köteles tudomásul venni.

A másodlagos kereseti kérelmét azzal indokolta, hogy az alperes a megalakítása óta egyetlen taggyűlést sem tartott, amelyre mint kisebbségi tulajdonost meghívta volna. A zárómérlegeket még tájékoztató jelleggel sem közölte, az alperes működésére rálátása, tevékenységébe beleszólása nem volt. Az alperes „saját tulajdonú ingatlan adásvétele” tevékenység tevékenységi körébe felvétele is azt célozza, hogy a társaság tulajdonát képező ingatlan 2015. október 12-i eladásából ne részesüljön. Az alperes folyamatosan megsérti a tagsági jogait, a tagsági jogviszonya megszüntetését megalapozottan kezdeményezi.

Az alperes pernyertessége esetére igényelt, nem a pertárgy értékének megfelelően meghatározott perköltség összegét eltúlzottnak találta.

Kérte a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV) megkeresését az alperes 2015., 2016. évi benyújtott mérlegének megküldésére az üzletrésze értékének megállapítása érdekében, ugyanakkor 2018. február 6-án az alperes ezen évekre vonatkozó egyszerűsített éves beszámolóit maga becsatolta. Kérte a NAV megkeresését abból a célból, hogy a mérlegadatok alapján az alperes számviteli- és

adójogi szabályok szerint működik-e, működése törvényes-e. Indítványozta alperes törvényes képviselőjének mérleggel, adóbevallással kapcsolatos megnyilatkoztatását, mivel vizsgálendő körülmény, hogy az 1.000.000 forintos törzsbetétje rendelkezésre áll-e még. Kérte a per tárgyának megnevezését az „üzletrész értékének kifizetéséről” „tagsági jogviszony megszüntetésére” megváltoztatni, mivel ez utóbbi pontosabban fejezi ki a kereseti kérelem jogalapját.

Az eljárás során hivatkozott arra is, hogy a fizetési meghagyásos eljárásban a mulasztás nem a kötelezett önhibáján kívüli okból következett be, ezen álláspontját a közjegyzővel is közölte, a kézbesítési vélelem nem lett volna megdönthető. Az alperes fizetési meghagyás elleni ellentmondása nem váltott ki joghatást, mivel az ismételt közjegyzői megkeresésre is olyan mulasztási igazolást csatolt, amely nem volt alkalmas az önhiba igazolására. A fizetési meghagyás ezért még a fizetési meghagyásos eljárásban jogerőssé és végrehajthatóvá vált.

Az alperes azon mulasztása pedig, hogy az első tárgyalásig nem terjesztett elő érdemi ellenkérelmet, illetve a számára megadott újabb 15 napos határidőt, 2017. szeptember 27-ét követő két héttel később került csak sor jogi képviselő bevonására és ellenkérelem előterjesztésére, megalapozza a bírósági meghagyás kibocsátásának lehetőségét.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását, felperes perköltségben marasztalását kérte. A módosított keresetet jogalapjában ésösszecszerúségében is vitatta. Állította, hogy a felperes tévesen értelmezi a diszpozitivitás, valamint az analógia elvét a gazdasági társaságokra alkalmazható szabályok körében. A korlátozott felelősségű társaságra vonatkozó szabályokat a Ptk. 3:164-3:181. §-ai tartalmazzák, egyértelmű, hogy kft. esetében a tagsági jogviszony tag általi felmondására nincs jogszabályi lehetőség. Ahol az egyes társasági formára írt jogi szabályozás alkalmazását a jogalkotó más társasági formánál is lehetővé teszi, azt kifejezetten kimondja. A Ptk. kötelmi jogi általános szabályai és a gazdasági társaságokra vonatkozó szabályok egymás mellett nem alkalmazhatók, nincs lehetőség a tagsági jogviszony megszüntetésére a kötelmi jog általános szabályai szerint. A társasági szerződés, mint speciális szerződés „megszüntetésére”, is egyedi szabályok vonatkoznak. A társasági szerződés ugyanis egy külön jogi személyiséggel rendelkező jogalanyt hoz létre. A felperes kereseti követelése jogalapjában hibás. A felmondás a felperes tagsági jogviszonyát nem szüntette meg. A felperes a társasági szerződéstől nem állhat el, felmondási jogot sem gyakorolhat, így elszámolásra sem tarthat igényt. A felperes a Ptk. közös tulajdon megszüntetésére vonatkozó szabályát is tévesen értelmezi. Az egyes törzsbetéteket szolgáltató tagok közötti jogviszonyban a közös tulajdon szabályai nem értelmezhetők.

A másodlagos kereseti kérelem vonatkozásában előadta, hogy jelen perben nincs relevanciája, hogy a felperes a taggyűlésekre meghívásra került-e, a működése a jogszabályoknak megfelelő-e.

A felperes bizonyítási indítványai teljesítését ellenezte.

Perköltségét a csatolt ügyvédi megbízás alapján kérte megállapítani, mely szerint az iratanyag áttanulmányozása, két alkalommal személyes konzultáció munkadíja 45.000 forint, az érdemi ellenkérelem elkészítésének munkadíja 150.000 forint, a tárgyalási napoké, az előkészítő iratoké 40.000 forint. Vitatta, hogy ezen munkadíj eltúlzott mértékű lenne.

Az elsőfokú bíróság a 16-II. számú végzésével kijavított 2018. március 9-én kelt 38.G.41.687/2017/16. számú ítéletével a felperes módosított keresetét elutasította. Kötelezte a felperest az alperesnek 275.000 forint perköltség megfizetésére. Az ítélet indokolása szerint a fizetési meghagyásos eljárásra a 2009. évi L. törvény (Fmh.) szabályai az irányadók. A felperes, mint jogosult pénz fizetése iránti követelését érvényesítette a fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelemmel, a fizetési meghagyásos eljárást választotta, így utóbb a jelen perben már érdemben nem hivatkozhatott arra, hogy azon eljárásban a közjegyző mi alapján tekintette hatályosnak az alperes ellentmondását. A jelen perré alakult eljárásban a közjegyző eljárása nem volt vizsgálható. Rámutatott, hogy a Polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) hatályba lépésével

összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről szóló 2013. évi CLXXVII. törvény 12. § (2) bekezdés b) pontja alapján a Ptk. szabályait alkalmazta, figyelemmel arra, hogy az alperesi társasági formára vonatkozóan 2016. március 15-től a Ptk. szabályait kell alkalmazni akkor is, ha a társaság addig nem helyezkedett az új Ptk. hatálya alá. A társaságokra vonatkozó szabályokat a Ptk. Harmadik Könyve tartalmazza. A Ptk. 3:93. §-ának, a 3:159. §-ának, a 3:164. § (1) bekezdésének idézését követően rögzítette, hogy a kft.-kre vonatkozó szabályok értelmében a tagsági jogok és kötelezettségek az üzletrészhez kapcsolódnak, ezért a Ptk. nem szabályozza a tagsági jogviszony megszűnését, szemben a kkt.-val, illetve a bt.-vel. A Ptk. 3:164-3:181. § tartalmazza az üzletrész változás szabályait és rendelkeznek azok módjáról. A Ptk. rendelkezéseiből megállapítható, hogy a kft.-ben lévő tagsági jogviszony felmondással nem szüntethető meg, ezért a felperes ezzel összefüggésben felhozott minden hivatkozása alaptalan, így az is, hogy tagsági jogviszonya felmondása miatt az alperes köteles elszámolni vele. A Ptk. felperes által felhívott, elszámolásra vonatkozó 3:150. §-a közkereseti társaságokra, illetve eltérés hiányában a betéti társaságokra vonatkozik. A felperes üzletrész bevonásra vonatkozó hivatkozása szintén alaptalan, hiszen az, az alperes legfőbb szervének a döntésébe tartozó kérdés. Az elsőfokú bíróság a kifejtettekből következően a másodlagosan előterjesztett kereseti kérelmet is megalapozatlannak találta. Kifejtette, hogy a Ptk. társaságokra vonatkozó szabályai speciális szabályok, a Ptk. egyéb, pl. kötelmi jogi szabályai csak abban az esetben lennének alkalmazhatók, ha és amennyiben a társaságokra, illetve működésükre nem lenne vonatkozó rendelkezés. A Harmadik Könyv azonban pontosan meghatározza, hogy - figyelemmel a Kft.-, mint társaság forma jellegére - a társaság cégnyilvántartási bejegyzését követően, kizárólag az üzletrész testesíti meg a tagsági jogokat. A Ptk. 6:212. §-a a szerződések megszüntetésére vonatkozó szabályokat tartalmazza, azonban a társasági szerződéssel létrehozott Kft. tagjai a társasági szerződést nem szüntethetik meg, csupán a társaságot. A társaság megszűnésének módjait is a társaságokra vonatkozó szabályok tartalmazzák. Mivel lényegében jogkérdésben kellett állást foglalni, szükségtelen volt bizonyítás lefolytatása (elszámolásra vonatkozóan), így az alperes mérlegadatainak vizsgálata a mérlegek NAV-tól beszerzése is. Rámutatott, hogy nem feladata NAV-tól kérni állásfoglalást, hogy az alperes a számviteli, illetve adójogszabályok alapján törvényesen működik-e. A társaságok törvényes működése feletti felügyeletre - többek között - a 2006. évi V. törvény (Ctv.) tartalmaz rendelkezést. Szükségtelen volt ezért az alperes ügyvezetőjének a meghallgatása is arra vonatkozóan, hogy a felperes üzletrésze rendelkezésre áll-e még a társaságnál. Az elsőfokú bíróság nem fogadta el a felperes azon hivatkozását, hogy miután a per első érdemi tárgyalásán az alperes jogi képviselő nélkül képviseltette magát, ezért azt elmulasztottnak kellett volna tekinteni. A per első érdemi tárgyalására az alperes, mint társaság került idézésre és amelyen a társaság törvényes képviselőjét ellátó ügyvezető megjelent, így az alperes szabályszerűen képviselve volt. A Pp. 73/A. § (1) bekezdés b) pontjára figyelemmel kioktatta a jelenlévő képviselőt arra, hogy a jelen pertípusban a jogi képviselő kötelező, az anélkül eljáró fél nyilatkozata hatálytalan. A végzésben valóban a Pp. 141. § (6) bekezdése terhével hívta fel az alperest a kötelező jogi képviselő bejelentésére, illetve az ellenkérelem benyújtására, azonban a végzésben a határidő kezdő napja nem volt meghatározva. A jegyzőkönyvet az alperes 2017. október 7-én vette át. A jogi képviselő a meghatalmazást 2017. október 5-én benyújtotta, majd az érdemi ellenkérelme 2017. október 10-én benyújtásra került, így az nem volt mellőzhető.

A perköltség körében az elsőfokú bíróság az alperesi jogi képviselő által becsatolt megbízási szerződésben foglalt összeget elfogadta, indokoltnak tartotta a perben elvégzett jogi tevékenységre és a pertárgy értékére is figyelemmel.

A felperes fellebbezésében az ítélet keresete szerinti megváltoztatását, alperesben fennálló tagsági jogviszonya megszüntetését, alperes törzsbetétje, illetőleg üzletrésze értékének, valamint első- és másodfokú perköltsége megfizetésére kötelezését kérte. Mindenekelőtt hangsúlyozta, hogy a per

tárgyát nem az üzletrésze értékének kifizetése, hanem a tagsági viszonyának megszüntetése és az ezzel kapcsolatos elszámolás képezte. Az elsőfokú bíróság a kérelme ellenére a per lényegére is kihatóan tévesen határozta meg a per tárgyát vagylagosan. A társaság fennállása alatt a vagyoni hozzájárulás - a törzstőke leszállítását kivéve - a társaságtól nem követelhető vissza, miután pedig a Ptk. 3:164. § (2) bekezdés értelmében az üzletrész mértéke a tagok törzsbetétjéhez igazodik, az üzletrész értékének kifizetése nem lehet önállóan kereset tárgya sem. Tagsági jogviszonya felmondásakor indítványozta, hogy az üzletrészét az alperes másik, többségi tulajdonosa váltsa magához, azonban a felmondásra és a megváltási indítványra sem reagált. A fizetési meghagyás kibocsátására 2016. december 24-én került sor, amely eljárásban a közjegyző, az alperes mulasztás iránti igazolási kérelmének helyt adott és azt a kézbesítési vélelem megdöntésére alkalmasnak ítélte. Az alperes azon védekezése, miszerint a fizetési meghagyást önhibáján kívüli okból nem vette át, nem felelt meg a Pp. 99/A. § (3) bekezdés b) pontjában foglalt feltételnek, ezért joghatás kiváltására nem volt alkalmas.

Elfogadhatatlannak tartotta azon indokot, miszerint az alperes a Pp. 141. § (6) bekezdése ellenére sem követett el mulasztást, miután a tárgyalási jegyzőkönyvet 2017. október 7-én átvette. Az elsőfokú bíróság azt is megállapította, hogy az alperesi jogi képviselő - kettő nappal - a jegyzőkönyv átvétele előtt, 2017. október 5-én benyújtotta a meghatalmazását és ezt követően - öt nappal - később, 2017. október 10-én került csak sor az ellenkérelem benyújtására. A Pp. 218. § (1) bekezdése és a Pp. 219. § (3) bekezdése értelmében az alperest kötelező végzést már az első tárgyalási napon 2017. szeptember 13-án közölni kell tekinteni, ezért az abban foglaltakat - függetlenül attól, hogy határidő nem került megjelölésre - 15 napon belül, legkésőbb 2017. szeptember 27-ig az alperesnek teljesíteni kellett volna. Az alperes ezt a határnapot elmulasztotta, mulasztási kérelmet nem terjesztett elő, ezért az elsőfokú bíróságnak az ellenkérelem figyelembevételét mellőzni kellett volna.

Az elsőfokú bíróság továbbá tévesen nem tartotta alkalmazandónak a kötelmi jog általános szabályait. Elsődleges kereseti kérelmében a tagsági jogviszonya felmondással történő megszüntetésének megállapítását kérte, amelyet a gazdasági társaságokra vonatkozó általános és speciális szabályokon túl, a Ptk. 6:212. §-ára alapozott. Az elsőfokú bíróság e körben elfoglalt álláspontja azért téves, mert már a 2006. évi IV. törvény, a Gt. 9. § (1) bekezdése is kifejezetten rendelkezett arról, hogy a gazdasági társaságoknak és tagjaiknak, a Gt.-ben nem szabályozott vagyoni és személyi viszonyaira a Ptk. rendelkezéseit kell alkalmazni. Miután pedig a Gt. rendelkezései teljes egészében beemelésre kerültek a Ptk.-ba, a Hatodik Könyv rendelkezései általánosan kiterjedtek a különböző kötelmi jogviszonyokra. A Ptk. kötelmi jogi része általános rendelkezéseinek figyelembe vétele nélkül például nem lehetne megszövegezni egy társasági szerződést. Amennyiben az elsőfokú bíróság álláspontja helyes lenne, sohasem tudná a törzsbetétjét visszakapni, még akkor sem, ha a társaság folyamatosan veszteséges gazdálkodást folytat, ami nyilvánvalóan a szerződéses akaratával teljesen ellentétes. A saját álláspontját bizonyítja a Ptk. 6:212. §-hoz fűzött törvényi kommentár kivonata, mely szerint „A felmondás jöhet csak szóba minden irreverzibilis (időmúlás folytán megfordíthatatlan) szerződésnél, vagy akkor, ha egy teljesítési folyamat már részben lezárult, és az eredeti állapot helyreállítása lehetetlen, vagy lehetséges lenne ugyan, de a felek azt nem kívánják. Határozatlan idejű szerződéseket konszenzus hiányában csakis felmondással vagy bírósági úton lehet megszüntetni.”

Előadta továbbá, hogy másodlagos kereseti kérelme, az alperesi társaságon belül, a megromlott tagsági jogviszony bírói megszüntetésére irányult. Ezen kereseti kérelme alátámasztására a Ptk. 6:214. §-hoz fűzött kommentárból idézett, utalva arra, hogy az elsőfokú bíróság ezen jogszabályban rögzített döntési köteletségét nem háríthatta volna el, a kötelmi jog általános rendelkezéseinek alkalmazhatatlanságára hivatkozással. Az elsőfokú bíróság a téves, prejudikáló álláspontjából következően megalapozatlanul mellőzte a bizonyítási indítványait is. Az általa beszerzett és benyújtott 2015. és 2016. évi mérlegből nemcsak az tűnik ki, hogy az alperes a 60 millió forintot

nem vételezte be, hanem az is, hogy az alperesi társaság 20 millió forintos jegyzett tőkéje is eltűnt, ugyanis az nem került feltüntetésre a mérlegekben. Az elsőfokú bíróság ezen súlyos, az alperes törvénytelen működését bizonyító adatokra nem reagált.

Hangsúlyozta, hogy a társasági szerződés bírói megszüntetése csak azt eredményezi, hogy a felperesi tag súlyosan jogsértő kötelmi jogviszonya megszűnik, amely által a többségi tulajdonos eldöntheti, hogy a társaságot egyszemélyes társaságként, alapító okirat elkészítésével - a felperesi törzsbetét kifizetését követően - a törzstőke leszállításával továbbra is fenntartja-e, vagy új tag bevonásával új társasági szerződést köt egy harmadik személlyel. Magát a társaságot tehát a társasági szerződés felbontása nem szünteti meg, annál is inkább, mert a Ptk. a gazdasági társaságok megszüntetésének szabályairól külön rendelkezik, amelyek között nem található a társasági szerződés megszüntetése a társasági szerződés megszüntetésével.

Hivatkozott arra is, hogy az alperes túlzott mértékben határozta meg a saját ügyvédi munkadíját arra hivatkozással, hogy a felek között kötött külön megállapodás erre lehetőséget ad. A 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (6) bekezdése értelmében - a ténylegesen elvégzett munkához viszonyítva - alperesi jogi képviselő ügyvédi munkadíját módosítani szükséges, különös tekintettel arra, hogy az alperesi ellenkérelem benyújtásával is közel kétféle hetet elkésett.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az ítélet helybenhagyását, felperes másodfokú perköltségben marasztalását kérte. Az elsőfokú eljárásban előadottakat fenntartva hivatkozott arra, hogy a per tárgyának megjelölése az ítélet megalapozottságának vonatkozásában nem releváns. Az elsőfokú bíróság a tényállást teljes körűen felderítette, azt helyesen állapította meg, abból helyes következtetéseket vont le. A felperes tagsági jogviszonyának megszüntetésére az általa kért módon jogszerű lehetőség nincs, a tagsági jogviszony felmondása és az ahhoz kapcsolódó elszámolás kizárólag bt. és kkt. esetében alkalmazható. Felperes tévesen értelmezi a diszpozitivitás, illetve az analógia elvét a Ptk. kötelmi jogi általános szabályok, illetve gazdasági társaságokra vonatkozó szabályok egymás melletti alkalmazhatósága vonatkozásában.

Osztotta az elsőfokú bíróság képviseleti jogának igazolása és ellenkérelme előterjesztése kapcsán elfoglalt álláspontját azzal, hogy a jegyzőkönyv átvételének napjától indult a határidő, mulasztást nem követett el. Utalt arra is, hogy az elsőfokú bíróság jogszerűen, költségkímélő módon, illetve a perhatékonyság elvét figyelembe véve helyesen járt el, amikor a felperesi bizonyítási indítványt elutasította. Állította, hogy felperesi jogi képviselőt munkadíj a felperes pernyertessége esetén sem illetné meg jogszerűen. Az őt megillető ügyvédi munkadíj pedig arányosan, az elvégzett munka mennyiségének és az ügyre fordított időtartam szerint jogszerűen és ezekkel arányosan került megállapításra.

A fellebbezés az alábbiakra tekintettel megalapozatlan.

A Fővárosi Ítéltábla mindenképp rámutat, hogy az elsőfokú bíróság helytálló álláspontra helyezkedett a közjegyzői eljárás felül nem bírálhatósága tekintetében és ezért helytállóan bocsátkozott a kereset érdemi vizsgálatába.

A jelen pert megelőző fizetési meghagyásos eljárásra rendelkezést tartalmazó 2009. évi L. törvény (Fmhtv) 1. § (1) bekezdése szerint a jelen perben még alkalmazandó a Polgári Perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 99/A. § (7) bekezdése értelmében azonban a kézbesítési vélelem megdöntése iránti kérelemnek helyt adó határozat az ügyet befejező érdemi határozat elleni fellebbezésben támadható, így a felperes az ítélettel szembeni fellebbezésében támadhatja a közjegyző alperes mint kötelezett kézbesítési vélelem megdöntése iránti kérelmének helyt adó, kézbesítési vélelmet megdöntő 13013/Ü/31498/2016/12. számú végzését.

A felperes e körben előadott érvelése viszont nem helytálló. A kibocsátott fizetési meghagyás

vonatkozásában a kézbesítési vélelem megállapítására a Pp. 99. § (2) bekezdése alapján azért került sor, mert a fizetési meghagyás „nem kereste” jelzéssel érkezett vissza a közjegyzőhöz. A kötelezett (alperes) a kézbesítési vélelem megdöntése iránti kérelmét tartalma szerint a Pp. 99/A. § (3) bekezdésére alapította, és arra hivatkozva terjesztette elő, hogy a kézbesítés a hivatalos iratok kézbesítésére vonatkozó jogszabályok megsértésével történt meg, mivel „nem talált a postaládában kézbesítési felhívást”.

A közjegyző e körben bizonyítást folytatott. Megkeresésére a Magyar Posta úgy nyilatkozott, hogy a küldemény érkezéséről kiállított értesítőket a levélszekrénybe helyezte, de arról is tájékoztatást adott, hogy a küldemények érkezéséről szóló értesítőket nyilvántartásba vétel nélkül kezelik, ezért azok hátrahagyását, vagy a hátrahagyás elmaradását minden kétséget kizáróan megvizsgálni nem tudja.

Ilyen előzmények után a közjegyző helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy nem állapítható meg egyértelműen az értesítő elhelyezésének ténye, és erre tekintettel helytállóan adott helyt a kézbesítési vélelem megdöntése iránti kérelemnek, s rendelkezett a fizetési meghagyás ismételt kézbesítéséről.

Mivel az ismételt kézbesítést követően határidőben érkezett ellentmondás folytán a fizetési meghagyás nem emelkedett jogerőre, a perré alakult eljárásban meghozott ítélettel szembeni fellebbezést a Fővárosi Ítéltábla érdemben bírálta el.

Az elsőfokú bíróság a tényállást a kereset elbírálása szempontjából szükséges mértékben feltárta, azt helyesen állapította meg, és abból érdemben minden tekintetben helytálló jogi következtetésre jutott. A per tárgyának helyes vagy helytelen megjelölése az ügy érdemét nem érinti.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság indokait azonban az alábbiak szerint pontosítja, kiegészíti.

Az elsőfokú bíróság azt helyesen állapította meg, hogy a 2013. évi CLXXVII. törvény (Ptk.) 12. § (2) bekezdés b) pontja alapján a korlátolt felelősségű társasági formában működő alperesre 2016. március 15-től a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) szabályait kell alkalmazni akkor is, ha a társaság addig nem helyezkedett a Ptk. hatálya alá.

Az alperes keresetlevélhez mellékelte cégkivonatából megállapíthatóan az alperes 2016. március 15-ét megelőzően a létesítő okiratát 2013. január 23-án módosította utoljára, a felek arra nézve nyilatkozatot, hogy az alperes a Ptk. szerinti továbbműködéséről 2016. március 15-e előtt határozott volna, nem tettek, ezért az alperes működésére 2016. március 15-ig a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (Gt.) szabályai voltak irányadók. Az elsőfokú bíróság ugyanakkor figyelmen kívül hagyta, hogy a felperes a tagsági jogviszonya felmondását még az alperes Gt. szerinti működése alatt, 2016. február 25-én közölte az alperessel, így annak megítélésénél, hogy a felperes tagsági jogviszonya felmondással megszüntethető volt-e, és a felperes megalapozottan tart-e igényt felmondására alapítva elszámolásra, nem a Ptk., hanem a Gt. szabályai az irányadók.

Amint azonban a Fővárosi Ítéltábla fentebb rámutatott, az elsőfokú bíróság érdemben helyes döntést hozott, mivel a korlátolt felelősségű társaság tagsági jogviszonya a Gt. és a Ptk. szabályai szerint sem szüntethető meg felmondással.

Az alperes alapításakor hatályban volt gazdasági társaságokról szóló 1997. évi CXLIV. törvény (rGt.) 2. § (1) bekezdése és a Gt. 2. § (1) bekezdése is egyező volt a tekintetben, hogy gazdasági társaság csak a Gt.-ben szabályozott formában alapítható. A gazdasági társaságok alapítása során típuskénszerűen érvényesült, mely azt jelenti, hogy más formában, mint a Gt.-ben (rGt.-ben) meghatározott, gazdasági társaság nem volt létrehozható, és a létrehozandó gazdasági társaságoknak teljes mértékben meg kellett felelniük a Gt.-nek (rGt.-nek) az egyes társaságok fogalmi elemeit meghatározó rendelkezéseinek, az egyes társasági formák fogalmi elemei nem voltak vegyíthetők

egymással. Egy társasági forma lényegi eleme, jellegzetes tulajdonsága a tagsági (részvényesi) jogviszony megszűnésének, megszüntethetőségének módja is, így értelemszerűen az egyes társasági formákra írt megszűnési okok sem vegyíthetők.

A Gt. szabályai a 9. § (1) bekezdése értelmében kógenssek voltak, a Gt. rendelkezéseitől a tagok csak akkor térhettek el, ha ezt a törvény megengedte. A (2) bekezdés csupán a gazdasági társaságoknak és tagjaiknak a Gt.-ben nem szabályozott vagyoni és személyi viszonyaira rendelte a Polgári Törvénykönyv, a Ptk. 2014. március 15-i hatálybalépéséig hatályban volt a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (rPtk.) szabályait alkalmazni.

A társasági formák lényegi jellemzőit meghatározó szabályok tehát egyértelműen kógens rendelkezések, a rGt.-nek és a Gt.-nek sem volt ezektől eltérést engedő szabálya.

A korlátolt felelősségű társaságra vonatkozó különös szabályokat a Gt. IX. fejezete (111. §-170. §) tartalmazta.

A Gt. 111. § (1) bekezdése szerint a korlátolt felelősségi társaság olyan gazdasági társaság, amely előre meghatározott összegű törzsbetétekből álló törzstőkével alakul, és amelynél a tag kötelezettsége a társasággal szemben csak törzsbetétének szolgáltatására és a társasági szerződésben esetleg megállapított egyéb vagyoni hozzájárulás szolgáltatásra terjed ki. A társaság kötelezettségeiért - törvényben meghatározott kivétellel - a tag nem felel.

A 114. § (1) és (2) bekezdése értelmében a társaság törzstőkéje az egyes tagok vagyoni hozzájárulásából, a törzsbetétek összességéből áll.

A 118. § (1) bekezdése szerint a tagok kötelesek a pénzbeli hozzájárulást befizetni és a nem pénzbeli hozzájárulás rendelkezésre bocsátani.

A (2) bekezdés szerint a társaság fennállása alatt a tag az általa teljesített vagyoni hozzájárulást - a tőkeleszállítás esetét kivéve - a társaságtól nem követelheti vissza.

A 121. § (1) bekezdése szerint a társaság bejegyzését követően a tagok jogait és a társaság vagyonából őket megillető hányadot az üzletrész testesíti meg.

Korlátolt felelősségű társaság esetében a Gt. 47-48. §-ában szabályozott tagkizárást meghaladóan a tagsági jogviszony csakis a Gt. fent említett különös szabályai szerint volt megszüntethető, illetőleg szűnhetett meg. A Gt. IX. fejezete a tagsági jogviszony felmondhatóságát, mint a tagi jogviszony megszűnésének egyik lehetséges okát nem tartalmazta, ezért a tagsági jogviszony nem is volt felmondható a Gt. szabályai szerint. Ez következik egyébiránt a típuskényszerből, a társasági formák fogalmi elemei vegyítésének tilalmából is. A felmondás kizártságát támasztja alá továbbá a Gt. tag által szolgáltatott, és ezzel a társaság tulajdonába került vagyon védelmét szolgáló 118. § (2) bekezdésének rendelkezése, mely a tőkeleszállítás esetét kivéve, kifejezetten tiltja a teljesített vagyoni hozzájárulás társaságtól visszakövetelhetőségét. A tagok által véglegesen rendelkezésre bocsátott vagyoni hozzájárulás ugyanis a korlátolt felelősségű társaság elkülönült jogalanyiságából következően a társaság önálló vagyonává vált.

A kifejtettkre tekintettel a felperes által az alperessel közölt felmondás joghatás kiváltására alkalmatlan jognyilatkozat volt, és mint ilyen a felperes tagsági jogviszonyának megszűnését nem eredményezte, ezáltal pedig a felperes megalapozottan a tagsági jogviszonya megszüntetéséhez kapcsolódó elszámolásra igényt nem alapíthat. Mindezekből következően az elsőfokú bíróság helytállóan mellőzte a kötelmi jog általános szabályainak alkalmazását, érdemben helytállóan foglalt állást az elsődleges kereseti kérelem tárgyában. Mivel az elsőfokú bíróság álláspontja helyes, ez valóban azt jelenti, hogy a felperes a törzsbetétjét még folyamatos veszteséges gazdálkodás esetén sem kapja, kaphatja vissza. Tévesen hivatkozott a felperes a Ptk. 6:212. §-ához fűzött törvényi kommentárra is, mely az alperesi korlátolt felelősségű társaságot létrehozó társasági

szerződés esetében értelmezhetetlen.

Az elsőfokú bíróság helytálló álláspontra helyezkedett a másodlagos kereseti kérelem tekintetében is, amikor a Ptk. 6:214. §-a alapján a felperes tagsági jogviszonyának bírói úton történő megszüntetését kizártnak tekintette. A Fővárosi Ítéltábla e körben megjegyzi, hogy a típuskényszer (formakényszer) a Ptk. 3:89. § (1) bekezdése alapján a gazdasági társaságok esetében változatlanul érvényesül. A Ptk. kommentár (Kommentár a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvényhez, Szerkesztette: Vékás Lajos / Gárdos Péter) ez utóbbi szakaszhoz fűzött indokolása szerint típuskényszerből következik az, hogy a társasági formákat meghatározó definíciós szabályok nem tekinthetők eltérést engedő szabálynak. A létrehozandó gazdasági társaságokat minden esetben a törvényi definíciók alapján kell minősíteni, és ha a definíció szempontjából lényeges elem hiányzik egy adott társaságból, akkor nem lehet azt e társasági formába tartozónak tekinteni.

Ebből pedig az olvasható ki, hogy egy adott társasági forma lényegi tartalmi eleme ez idő szerint sem változtatható meg, így másként a tagsági (részvényesi) jogviszony nem szűnhet meg, mint amit a Ptk. jogi személyekre rendelkezést tartalmazó harmadik könyve lehetővé tesz. A korlátolt felelősségű társaság tagjának tagsági jogviszonya vonatkozásában ezért fel sem merülhet a Ptk. szerződés bíróság általi megszüntetését szabályozó 6:214. §-ának alkalmazhatósága. A Fővárosi Ítéltábla egyébiránt osztotta az elsőfokú bíróság társasági szerződés megszüntethetősége körében elfoglalt álláspontját is.

Az elsőfokú bíróság továbbá a fent kifejtettekre tekintettel helytállóan mellőzte a Pp. 3. § (4) bekezdése alapján a per eldöntése szempontjából szükségtelen, felperes által indítványozott bizonyítást. A felperes tagsági jogviszonyának felmondással és bírói úton történő megszüntethetőségének, az alperes elszámolási kötelezettségének hiányában teljesen közömbös az alperes vagyoni helyzete, működésének törvényessége.

A Fővárosi Ítéltábla egyetértett az elsőfokú bíróság alperes érdemi ellenkérelmének előterjesztése kapcsán kifejtett álláspontjával is, az alperes mulasztása nem volt megállapítható. A Fővárosi Ítéltábla azonban rámutat arra, hogy a mulasztás esetleges megállapíthatósága sem indokolta volna a Pp. 141. § (6) bekezdésének alkalmazását, ugyanis az alperes ellenkérelme előterjesztésének bevétele a per befejezését nem késleltette.

Az elsőfokú bíróság ugyanis a 2017. november 3-i és 2018. január 11-i tárgyaláson sem fejezte be még a pert annak ellenére, hogy az alperes az ellenkérelmét 2017. október 11-én előterjesztette, és azt az felperes 2017. október 18-án átvette. Az elsőfokú bíróság csupán a 2018. március 12-i tárgyaláson hozott ítéletet, mely határozathozatalt nem késleltette az ellenkérelem előterjesztésének időpontja.

A Fővárosi Ítéltábla megítélése szerint az elsőfokú bíróság a perköltség összegét nem állapította meg eltúlzottan. A fél a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja alapján pernyertessége esetére igényelheti az ügyvédi munkadíj címén a pervesztes féltől a közte és a jogi képviselője között létrejött ügyvédi megbízási szerződésben kikötött megbízási díjat. Nem vitásan a (2) bekezdés alapján a bíróság indokolt esetben, ha az nem áll arányban a pertárgy értékével vagy a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel, a perköltség összegét mérsékelheti.

A felperes eshetőleges kereseti kérelmeire, bizonyítási indítványaira, az azokkal szemben előterjesztett védekezés (érdemi ellenkérelem), továbbá a 2018. február 14-én benyújtott előkészítő irat tartalmára, munka- és időigényességére, a tárgyalási napok számára figyelemmel az érdemi ellenkérelemhez csatolt ügyvédi megbízási szerződésben foglalt munkadíj alapulvételével megállapított perköltség nem tekinthető eltúlzottnak. A megbízási szerződés alapján az alperes

összesen 315.000 forint ügyvédi munkadíjra (45.000 forint (konzultáció, irattanulmányozás) + 150.000 forint (érdemi ellenkérelem) + 80.000 forint (két tárgyalási nap) + 40.000 forint (előkészítő irat) tarthatott igényt, ehhez képest az elsőfokú bíróság által megállapított 275.000 forint ügyvédi munkadíj a kifejtett jogi képviselői tevékenységgel arányban álló, mérséklésének nincs helye.

A kifejtettekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján - részben a fenti eltérő indokolással - helybenhagyta.

A Fővárosi Ítéltábla a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján a felperest kötelezte az alperes 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja alapján megállapított, a fellebbezési ellenkérelem előterjesztésével és a másodfokú tárgyaláson való részvétellel felmerült 40.000 forint + 40.000 forint ügyvédi munkadíjából álló másodfokú perköltsége megfizetésére.

Budapest, 2018. szeptember 5.

. Gál Judit s. k.

a tanács elnöke

Dr. Rutkai Éva s. k.

előadó bíró

Dr. Molnár József s. k.

bíró

A kiadmány hitelül:

Gesztesi Diana  
bírószági ügyintéző